

POVOLANIE APOŠTOLA PAVLA AKO MODEL NÁŠHO POVLANIA

(Zamyslenie k Roku sv. Pavla)

25. január je sviatkom „Obrátenia svätého Pavla“ - udalosti, ktorá kvalitatívne a radikálne zmenila Pavla na nové stvorenie. Iste nie náhodne sa tento sviatok oslavuje presne jeden mesiac po slávnosti narodenia Božieho Syna. Kristus sa zriekol seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu... uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť... (porov. Flp 2,7-8). Pavol pochopí a prijme na seba toto Kristovo vyprázdnenie sa, keď povie: „*Ved' pre mňa žiť je Kristus a zomrieť zisk.*“

Pod vplyvom liturgického sviatku a terminológie sme zvyknutí hovoriť o obrátení apoštola Pavla. Avšak výraz *obrátenie* nevystihuje hlboký zmysel udalosti a navyše nikde v biblickom texte sa v súvislosti s Pavlom toto slovo nepoužíva. Pavol predsa pred stretnutím so vzkrieseným Kristom nebol ateista. Z pohľadu tej doby Pavol neprešiel z jedného náboženstva do druhého, lebo v tom čase kresťanstvo nebolo oficiálne oddelené od židovstva. Pavol neprechádza z priemerného prežívania viery do prežívania horlivejšieho. Pavol bol vždy horlivý za Boha a jeho zákony, či už najprv ako farizej alebo neskôr ako apoštol Ježiša Krista. On sám v Liste Galat'anom hovorí: „*Ale keď sa Bohu, ktorý si ma už v lone matky vybral a svojou milosťou povolal, zapáčilo zjaviť vo mne svojho Syna, aby som ho zvestoval medzi pohanmi, už som sa neradil s telom a krvou, ani som nešiel do Jeruzalema za tými, čo boli apoštolmi prv ako ja, ale odišiel som do Arábie a opäť som sa vrátil do Damasku.*“ (Gal 1,15-17) Zo samotného textu vyplýva, že je lepšie hovoriť o udalosti pri Damasku ako o Pavlovom **povolání za apoštola**. Pavol v liste Galat'anom používa to isté grécke sloveso (*kaleo* = *volať, povolať*), ktoré používajú evanjelisti, keď opisujú to, ako Ježiš povolal apoštolov (porov. Mt 4,21; Mk 1,20). On si uvedomuje, že je povolaný tak ako ostatní apoštolí. Táto rozhodujúca skúsenosť, ktorá zmenila jeho život, sa prenesie do nadpisu jeho listov: „Pavol, apoštol Ježiša Krista.“

Udalosť pri Damasku je teda v spojení s Kristovým evanjeliom a jeho silou, ktorá radikálne zmenila Pavla, člena židovského národa a urobila z neho autentického kresťana, zapáleného misionára, verného a odvážneho svedka a apoštola Ježiša Krista.

Ďalším dôležitým prvkom, ktorý sa nám ponúka, je podobnosť Pavlovho povolania s opisom povolania starozákonných prorokov. V Knihe proroka Izaiáša čítame: „*Pán ma povolal od lona, od života mojej matky spomínal moje meno.*“ (Iz 49,1) V Knihe proroka Jeremiáša čítame: „*Skôr, než som ťa utvoril v matkinom živote, poznal som ťa, skôr, než si vyšiel z lona, zasvätil som ťa, za proroka pre pohanov som ťa ustanovil.*“ (Jer 1,5) Pavol teda

vidí svoje vlastné povolanie ako rozhodnutie Boha, ktorý ho od matkinho lona viedol až po tento rozhodujúci okamih života, v ktorom sa ho Kristus zmocnil raz a navždy.

Pavlovo stretnutie so vzkrieseným Kristom na ceste do Damasku nájdeme aj v Skutkoch apoštolov a to hneď trikrát (Sk 9; 22; 26): „*Ako šiel a blížil sa k Damasku, zrazu ho zalialo svetlo z neba. Padol na zem a počul hlas, ktorý mu hovoril: "Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ?" On povedal: "Kto si, Pane?" A ten: "Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ. Ale vstaň, chod' do mesta a povedia ti, čo máš robiť."*“ (Sk 9,3-6) Čitateľ má niekedy pokušenie až príliš sa venovať detailom: svetlo a hlas z neba, pád na zem, slepota atď., ale tieto detaily slúžia centrálnemu posolstvu: **Pavol stretol vzkrieseného Krista**. Pochopil, že tým, že prenasledoval Kristových učeníkov, trýznil samotného Krista. Identifikácia medzi Kristom a Cirkvou bude mať podstatný význam v jeho teológii o Kristovom mystickom tele: „Cirkvev je Kristus, sú totožní.“

Práve pod vplyvom textu zo Skutkov apoštolov sa Pavlovo obrátenie volá aj *osvietenie* – osvietenie slávou vzkrieseného Pána. V prvých storočiach sa tak v kresťanstve označoval krst, lebo táto sviatosť dáva schopnosť vidieť skutočné hodnoty. Pavol po prijatí krstu z rúk Ananiáša získava aj telesný zrak. Pavol nepoznal Ježiša počas jeho pozemského života, ale videl vzkrieseného Krista na ceste do Damasku, ktorý ho ustanovil za hodnoverného apoštola a on si po celý život uchováva vo svojom srdci neopísateľnú spomienku na zjavenie Pána. Neustále sa odvoláva na vzkriesenie ako na rozhodujúcu udalosť, bez ktorej by kresťanská viera bola márna a bez cieľa.

Pavlovo povolanie nie je výsledkom jeho vlastnej intelektuálnej alebo morálnej zmeny. Nešlo ani o akési psychologické dozretie. Jeho povolanie je zásahom „z vonka.“ Povolal ho Kristus a Pavol sa stáva úplne novým stvorením: „*Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus.*“ (Gal 2,20)

Povolanie za apoštola nie je akousi osobnou výsadou alebo len súkromnou udalosťou. Pavol sa stáva nádobou, v ktorej Kristovo evanjelium prichádza ku všetkým ľuďom: „*Jeho som si vyvolil za nádobu, aby zanesol moje meno pohanom aj kráľom i synom Izraela.*“ (Sk 9,15)

Pozrime sa teraz pod vplyvom Pavlovho povolania na naše vlastné povolanie:

1. Sviatok Pavlovho povolania za apoštola je pre nás jedinečnou príležitosťou poďakovať Bohu za naše povolanie byť kresťanom, byť jeho kňazom... Je príležitosťou prosiť o horlivosť, s akou Pavol ohlasoval Kristovo evanjelium. Pre Pavla sa povolanie pri Damasku stalo udalosťou, ku ktorej sa neustále vracia, medituje o nej a odvoláva sa ňu. Deň krstu veriaceho

človeka má byť udalosťou, ku ktorej sa počas celého života bude neustále vracáť, ktorú si bude celý život uchovávať. Pre kňaza je tým dňom kňazská vysviacka. Poznám deň svojho krstu? Pamätám si ešte na deň kňazskej vysviacky? Nestratil som nič z prvotnej horlivosti?

2. Kresťanstvo – “byť kresťanom”, to nie je nejaký nový filozofický prúd alebo spolok intelektuálov. Kresťanmi sme iba vtedy, keď stretávame osobne Krista. Iste, Kristus sa nám dnes nezjavuje takým spôsobom, ako Pavlovi, keď ho urobil apoštolom pohanov. Avšak aj my ho môžeme stretnúť pri čítaní Svätého písma, v modlitbe, v sviatostiach, v liturgickom živote Cirkvi. V týchto úkonoch spoznávame skutočné hodnoty pre svoj život.
3. Pavol veľmi správne porozumel, že povolaním za apoštola nejde o jeho osobnú výhodu alebo postavenie. Je to povolanie pre službu Božiemu kráľovstvu. Krstom sme sa začlenili do viditeľného spoločenstva bratov a sestier v Cirkvi. Sviatosti kňazstva a manželstva sa nazývajú aj sviatosťami služby spoločenstvu. Ich prostredníctvom osobitným poslaním slúžime budovaniu Božieho ľudu a prostredníctvom služby iným prispievame k vlastnej spáse (porov. KKC 1533-1535). Kňazi i laickí veriaci sú povolaní stať sa nádobou, v ktorej prinášajú Boha iným ľuďom.

Odporúčania

Na záver ponúkam niekoľko konkrétnych návrhov:

- ◆ Prečítať Prvý a Druhý list Solúnčanom
- ◆ Ďakujeme za dar povolania byť kresťanom, za sviatosť krstu a naše začlenenie do Cirkvi, za dar kňazstva, manželstva, otcovstva, materstva... Dovoľme, nech sa nás Kristus osobne dotkne v dôvernom stretnutí v modlitbe, vo sviatostiach, v Písme, v liturgii... Staňme sa nádobou plnou Božej milosti, ktorú budeme prinášať iným.

František Trstenský